

تعریف

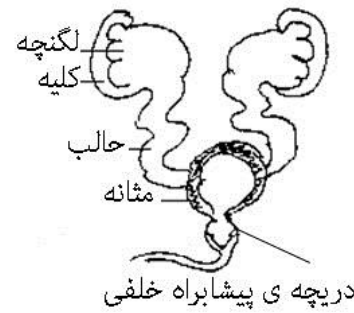
این بیماری یک نوع اختلال مادرزادی و ناشی از تکامل غیرطبیعی دستگاه ادراری در دوران جنینی می باشد. دریچه پیشابراه بصورت پرده ی انسدادی، فاقد عملکرد فعال بوده و در زمان ادرار کردن به عنوان سدی در برابر جریان ادرار قرار می گیرد. این پرده مانع از ورود سوند (کاتتر) از نوک مجرا به داخل مثانه می شود. در واقع عملکرد دریچه پیشابراه خلفی بصورت یکطرفه و حین ادرار کردن نقش انسداد دارد. اختلال دریچه پیشابراه خلفی به ازای هر ۸۰۰۰ تا ۲۵۰۰۰ تولد زنده مشاهده می شود. این ناهنجاری از قدیم در بچه ها پدید می آمده است.

انسداد مادرزادی مجرای یکی از ویران کننده ترین ناهنجاری های دستگاه ادراری بوده و می تواند در دوران نوزادی با تهدید حیات همراه باشد.

این پرده انسدادی می تواند نازک یا ضخیم باشد. در این بیماری ممکن است آسیب کل دستگاه ادراری بالای دریچه اتفاق بیافتد. انسداد مجرا موجب فشار بر مثانه شده که به نوبه خود منجر به بزرگ شدن و افزایش ضخامت مثانه می گردد. فشار بالای مثانه به حالبها منتقل و منجر به تجمع ادرار در کلیه می گردد.

تظاهرات بالینی

امروزه اکثر بیماران مبتلا به دریچه پیشابراه خلفی توسط سونوگرافی قبل از تولد تشخیص داده می شوند. این ناهنجاری موجب کاهش حجم ادرار جنین و در نتیجه کاهش مایع دور جنین می گردد.

اکثر کودکان در سنین بالاتر با عفونت ادراری، اختلال عملکرد ادراری، درد هنگام ادرار کردن، تکرر ادراری و شب ادراری مراجعه می نمایند. اختلال رشد پرفشاری خون و خواب آلودگی از سایر علایم است. در کل میزان انسداد، شدت مشکلات ادراری را تعیین می کند.

تشخیص

هدف از تشخیص و درمان به موقع مجرای پیشابراه خلفی حفظ حداکثر عملکرد کلیه، مثانه و مجرا و جلوگیری از عوارض می باشد.

- سونوگرافی: امروزه اکثر بیماران مبتلا به اختلال مجرای پیشابراه خلفی توسط سونوگرافی قبل از تولد تشخیص داده می شوند. سونوگرافی روشی دقیق در تشخیص هیدرونفروز کلیه و افزایش ضخامت مثانه جنین است.
- عکس مثانه: این روش تصویر برداری که پس از تولد و در حین دفع ادرار انجام می گیرد در تشخیص مجرای پیشابراه خلفی کمک شایانی می کند.

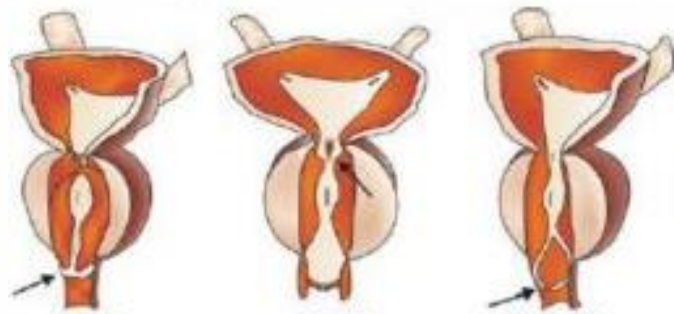
- کشت ادرار: برای بررسی وجود عفونت ادراری
- آزمایش خون

طبقه بندی

به سه دسته: تیپ یک تا سه تقسیم می شود. تیپ یک و سه را انسدادی می دانند و تیپ دو حالت یک چین دارد و غیرانسدادی است. شایع ترین آنها تیپ یک می باشد.

اقدامات لازم

جراحی جنین یک اقدام پرخطر بوده و می تواند با خطراتی نظیر آسیب اندام ها، شکم جنین، مرگ مادر یا جنین همراه باشد. اقدام اولیه در تمامی بیماران پس از تولد شامل سونداژ فوری با سوند بدون بالن می باشد.

نوع 1

نوع 2

نوع 3

یاسن اسمہ دواؤ و ذکرہ شفاء

راهنمای بیمار

اختلال مادرزادی دریچه پیشابراه خلفی

کد محتوا: ۸۰۲

<http://www.Alzahra.mui.ac.ir>

تلفن پیام گیر: ۰۳۱-۳۶۲۰۲۰۰۸

ایمیل: a.Salamat@azh.mui.ac.ir

مراقبت ها

- I. به دنبال تخریب دریچه پیشابراه خلفی سوند مجرا بمدت ۲-۳ روز گذاشته می شود . در حدود یک سوم موارد نیاز به سیستوسکوپی و تخریب مجدد دریچه وجود دارد . به همین خاطر عده ای از اورولوژیست های کودکان توصیه به سیستوسکوپ مجدد ۱-۲ ماه بعد می کنند.
- II. از کشیدگی و خروج سوند جلوگیری کنید.
- III. بهداشت و پیشگیری از عفونت ادراری را رعایت کنید.
- IV. سونداژ متناوب دائمی در بیمارانی که قادر به تخلیه کامل مثانه نمی باشند .

در سونداژ متناوب لوله ی تو خالی پلاستیکی بنام سوند از طریق مجرا وارد مثانه شده و آن را تخلیه می کند . سونداژ متناوب در کسانی توصیه می شود که قادر به تخلیه مناسب مثانه نمی باشند . سونداژ متناوب باید با فواصل منظم و طبق زمان بندی انجام شود . سونداژ متناوب تمیز هر سه ساعت انجام شده و سوند شبها ثابت می شود.

تهیه کننده : ثریا مهدی زاده "کارشناس پرستاری"
منبع: درسنامه علوم پزشکی نلسون ۲۰۲۲

مشاور علمی: دکتر جزینی: «فوق تخصص جراحی نوزادان و اطفال»

دفتر آموزش سلامت مرکز آموزشی درمانی الزهرا(س) اصفهان
شهریور ۱۴۰۲

سایر اقدامات عبارتند از

حمایت تنفسی در موارد اختلال ریوی، تغذیه وریدی، کنترل پرفشاری خون پیشگیری و درمان عفونت ادراری. پس از تثبیت شرایط بیمار معمولا ۲-۳ هفته بعد از تولد تخریب دریچه پیشابراه خلفی به کمک سیستوسکوپی توصیه می گردد که این اقدام روش ایده آل و استاندارد درمان است . این اقدام درمانی در ۹۵ درصد بیماران و تحت بیهوشی عمومی انجام می پذیرد. سیستوسکوپ لوله ای کوچک است که دوربین و نور در انتهای آن واقع شده است. تخریب دریچه پیشابراه خلفی میباید توسط اورولوژیست اطفال صورت گیرد. درکل تخریب دریچه پیشابراه خلفی در نوزاد بالای ۲.۵ کیلوگرم ایمن و دقیق است. عوارض تخریب دریچه پیشابراه خلفی مشتمل بر خونریزی تنگی مجرا عدم تخریب کامل و آسیب دریچه می باشد.